

Rodzaj obiektu¹	Nazwa obiektu		Miejscowość
KWATERA WOJENNA	KWATERA ŻYDÓW OFIAR II WOJNY ŚWIATOWEJ		POZNAŃ
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	II wojna światowa	
	Adres województwo / powiat / gmina	WIELKOPOLSKIE / POZNAŃ / POZNAŃ	
	ulica / lokalizacja opisowa	Cmentarz Komunalny Miłostowo ul. Gnieźnieńska / Warszawska.	
	Właściciel / zarządca terenu / działka nr	Usługi Komunalne Miasta Poznania 306401_1.0001.AR_37.1/7	
	Kwatera, rząd / ewent. lokalizacja opisowa	Ok. 100 m. od wejścia od ul. Gnieźnieńskiej kierując się na północy – wschód. GPS: 52°24'44.2"N 17°00'16.7"E / 52.412278, 17.004639	
	Podstawowa informacja o pochowanych	ŻYDOWSKIE OFIARY II WOJNY ŚWIATOWEJ	
	Datowanie	Kwaterę utworzono w 1958 r.	
	Forma ochrony	GRÓB WOJENNY	
	Wymiary (szer., głęb., wys.)	b.d.	
	Material	Granit, grys.	

Szkie sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje
		<p>W obrębie kwatery znajduje się pięć masowych mogił oznaczonych granitowym krawężnikiem, których wewnętrzna część wypełniona jest grysem. U wezłowania grobów ustawione są niewielkie tablice inskrypcyjne. W obrębie kwatery znajduje się lapidarium ułożone z nieociosanych kamieni polnych, które ustawiono na planie menory. Kamienie to macewy przeniesione na Miłostowo z dawnego cmentarza żydowskiego zlokalizowanego na terenie dzisiejszych Międzynarodowych Targów Poznańskich. Przy wejściu na kwaterę ustawiono trzy granitowe tablice, na których wypisano imiona i nazwiska oraz daty urodzenia zidentyfikowanych na podstawie dokumentów osób.</p>
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.
<p>Kwatera w bardzo dobrym stanie.</p> <p>W 2022 r. z dotacji Wojewody Wielkopolskiego we współpracy z Miastem Poznań przeprowadzono remont mogił. [Dz. U. WW z 2022 r. poz. 2726].</p> <p>Do 2023 r. kwatera była miejscem anonimowych pochówków. Kwerenda pracowników WUW w Poznaniu we współpracy z UK Miasta Poznania pozwoliła na odnalezienie wykazu imiennego pochowanych, którzy zmarli w obozach pracy w Poznaniu i Nekli. Z dotacji Wojewody Wielkopolskiego we współpracy z Miastem Poznań ustawiono trzy tablice z wykazem osobowym pochowanych (470 osób). [Dz. U. WW. z 2023 r. poz. 7688].</p>	<p>Archiwum WUW sygn. 22960, Protokół PCK 172/K. Archiwum WUW sygn. 22960, Protokół PCK 184/K. Archiwum WUW sygn. 22960, Protokół PCK 187/K. Archiwum WUW sygn. 22960, Protokół PCK 185/K. Archiwum WUW sygn. 22960, Protokół PCK 186/K. A. Ziółkowska, <i>Obozy pracy przymusowej dla Żydów w Wielkopolsce w latach okupacji hitlerowskiej (1941-1943)</i>, Wydawnictwo Poznańskie. Cyfrowe Lapidarium Poznania [https://e-lapidarium.pl/cmentarze/komunalne/milostowo/kwatera-zydowska/].</p>	<p>W kwaterze spoczywają Żydzi zmarli w obozach pracy w Poznaniu oraz Nekli – łącznie 470 osób. Żydzi z poznańskich obozów byli pierwotnie pochowani na cmentarzu górczyńskim oraz cztery osoby na cmentarzu OO. Zmarłychwstańców [ul. Samotna]. Z kolei ofiary obozu pracy w Nekli pochowano w dole wykopanym 500 m. za Neklą w kierunku Gniezna. Komasaacja ww. szczątków na Miłostowie zakończyła się w 1958 r.</p> <p>Ponadto w kwaterze spoczywają szczątki:</p> <p>13 Żydów ekshumowanych z KłECKA – zamordowanych przez Niemców w 1939 r. i pogrzebanych na miejskim żwirowisku.</p> <p>1 osoba narodowości żydowskiej ekshumowana z Szymanowa [pow. rawicki] z obszaru leśnego. Prawdopodobnie rozstrzelany więzień obozu pracy w Szymanowie (1942 lub 1943).</p> <p>74 Żydów ekshumowanych z Szymanowa (las) [pow. rawicki] – więźniów miejscowego obozu pracy (zmarli 1942/43).</p> <p>83 Żydów ekshumowanych ze Śląskowa (las) [pow. rawicki] – ofiar tamtejszego obozu pracy (zmarli 1942/43).</p> <p>18 Żydów ekshumowanych z Pawłowa (las) [pow. rawicki] - ofiar tamtejszego obozu pracy (zmarli 1942/1943).</p> <p>49 Żydów ekshumowanych ze wspólnego grobu zlokalizowanego na cmentarzu parafialnym Bożego Ciała przy ul. Bluszczowej w Poznaniu.</p> <p>160 Żydów ekshumowanych z pięciu grobów masowych z cmentarza parafialnego Poznań – Głuszyna.</p> <p>Ogólna liczba pochowanych osób w kwaterze to 1008.</p>
	Załączniki	
	<p>Załącznik nr 1 – wykaz pochowanych – ekshumowanych z terenu miasta Poznania.</p> <p>Załącznik nr 2 – wykaz pochowanych – ekshumowanych z Nekli.</p> <p>Załącznik nr 3 – tablice inskrypcyjne.</p>	

Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):

Bartosz Biegała, 04.06.2024 r.